

बर्दघाट नगरपालिका

नवलपरासी (बर्दघाट-सुस्ता पश्चिम)
प्रदेश नं. ५ नेपाल

स्थानीय राजपत्र

खण्ड-१, वर्ष: १ बैशाख, ०२ गते २०७५ साल (संख्या: ७)

भाग-१

नगर सभाको मिति: २०७४/१२/१६ मा स्वीकृत भएको देहाय वमोजिमको ऐन स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ वमोजिम सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

निर्माण व्यवसाय ऐन, २०७४

प्रस्तावना: सार्वजनिक निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम राख्न, निर्माण व्यवसायीहरूको प्रवर्द्धन तथा विकास गरी निर्माण व्यवसाय संचालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, बर्दघाट नगरपालिकाको नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. सक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यस ऐनको नाम “निर्माण व्यवसाय ऐन, २०७४” रहेकोछ ।

(२) यो ऐन स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको मिति देखि बर्दघाट नगरपालिका भित्र हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा:-

- (क) “सार्वजनिक निर्माण कार्य” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम बर्दघाट नगरपालिका वा नगरपालिकाको पूर्ण स्वामित्व भएको संगठित संस्थाको तर्फबाट सम्पन्न गरिने जुनसुकै प्रकारका निर्माण सम्बन्धी कार्य सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले पुनःनिर्माण तथा मर्मत सम्भारका कार्य समेतलाई जनाउछ ।
- (ख) “निर्माण व्यवसायी” भन्नाले निर्माण व्यवसाय सञ्चालन गर्ने उद्देश्यले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएको फर्म वा कम्पनी सम्भन्नु पर्छ ।
- (ग) “इजाजतपत्र” भन्नाले सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्नका लागि दफा ४ बमोजिम दिईने इजाजतपत्र सम्भन्नु पर्छ ।
- (घ) “संगठित संस्था” भन्नाले बर्दघाट नगरपालिकाको पूर्ण स्वामित्व भएको संगठित संस्था सम्भन्नु पर्छ ।
- (ङ) “प्राविधिक” भन्नाले सार्वजनिक निर्माण कार्यमा रेखदेख र सुपरिवेक्षण गर्न बर्दघाट नगरपालिका तथा सम्बन्धित संगठित संस्थाको तर्फबाट खटिएको प्राविधिक कर्मचारी सम्भन्नु पर्छ ।
- (च) “गुणस्तर” भन्नाले सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्न गराउनको लागि आव्हान भएको प्रस्ताव अनुसार प्रस्तावक र सो प्रस्तावको स्वीकृति कर्ताको बीच भएको सम्झौता पत्र वा त्यस्ता सम्झौता पत्रका अभिन्न अंगको रूपमा रहेको कागजात, ड्रइङ्ग, डिजाइन तथा स्पेसिफिकेशनमा उल्लेख भए बमोजिमको गुणस्तर सम्भन्नुपर्छ ।
- (छ) नगरपालिका भन्नाले “बर्दघाट नगरपालिका” सम्भन्नु पर्छ ।
- (ज) नगर कार्यपालिकाको कार्यालय भन्नाले “बर्दघाट नगरकार्यपालिकाको कार्यालय” सम्भन्नु पर्छ ।
- (झ) प्रमुख भन्नाले “बर्दघाट नगरपालिकाको प्रमुख” सम्भन्नु पर्छ ।
- (ञ) उपप्रमुख भन्नाले “बर्दघाट नगरपालिकाको उपप्रमुख” सम्भन्नु पर्छ ।
- (ट) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भन्नाले “बर्दघाट नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” सम्भन्नु पर्छ ।
- (ठ) “समिति” भन्नाले दफा ९ बमोजिम गठित निर्माण व्यवसाय विकास समिति सम्भन्नु पर्छ ।
- (ड) “प्राविधिक समिति” भन्नाले दफा ११ बमोजिम गठित समिति सम्भन्नु पर्छ ।
- (ढ) “तोकिएका” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अर्न्तगत बनेका नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्भन्नु पर्छ ।

परिच्छेद-२

इजाजतपत्र सम्बन्धी व्यवस्था

३. इजाजतपत्र प्राप्त नगरी सार्वजनिक निर्माण कार्यगर्न नहुने: (१) यस ऐन बमोजिम वा अन्य स्थानीय तह वा संघीय सरकारबाट इजाजतपत्र प्राप्त नगरी कसैले पनि सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्न गराउन हुदैन ।

तर प्रचलित कानून बमोजिम उपभोक्ता समिति मार्फत वा जनसहभागितामा सञ्चालन गराइने सार्वजनिक निर्माण कार्यगर्नयस दफाले कुनै बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

४. इजाजतपत्र: (१) सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्न चाहने निर्माण व्यवसायीले तोकिए बमोजिमका ढाँचामा तोकिए बमोजिमको दस्तुर सहित सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्ने इजाजतपत्रको लागि समिति समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दरखास्त पर्न आएमा समितिले त्यस्तो दरखास्त उपर जाँच बुझ गरी “घ” वर्गको इजाजतपत्र दिन नगर कार्यपालिकाको कार्यालय समक्ष सिफारिस गर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम समितिबाट सिफारिस भै आएको दरखास्तवालालाई नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले तोकिए बमोजिमको ढाँचामा इजाजतपत्र दिन सक्नेछ ।

५. इजाजतपत्रको अवधि र नवीकरण: (१) दफा ४ बमोजिम प्रदान गरिएको इजाजतपत्र दफा ६ बमोजिम खारेज भएको अवस्थामा बाहेक एक आर्थिक वर्षसम्म मान्य हुनेछ । इजाजतपत्र जुनसुकै मितिमा प्रदान गरेको भएतापनि सो आर्थिक वर्षको अन्त्यमा त्यस्ता इजाजतपत्रको अवधि समाप्त हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम इजाजतपत्रको अवधि समाप्त भएको प्रत्येक निर्माण व्यवसायीले इजाजतपत्रको अवधि समाप्त भएको मितिले तीन महिना भित्र तोकिए बमोजिमको दस्तुर तिरी तोकिएका अधिकारीबाट तोकिए बमोजिम इजाजतपत्र नवीकरण गराउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमका म्याद नाघेको छ महिना भित्र इजाजतपत्र नवीकरण गराउन चाहने निर्माण व्यवसायीले तोकिए बमोजिमका थप दस्तुर तिरी तोकिए बमोजिम इजाजतपत्र नवीकरण गराउन सक्नेछ ।

६. इजाजतपत्रको खारेजी: (१) देहायको अवस्थामा दफा ११ बमोजिमको समितिको सिफारिसमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले निर्माण व्यवसायीको इजाजतपत्र खारेज गर्न सक्नेछ :-

(क) भुट्टा विवरण पेश गरी इजाजतपत्र प्राप्त गरेमा,

(ख) सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्ने वा गर्न पाउने उद्देश्यले नगरपालिका तथा संगठित संस्थामा भुट्टा विवरण तथा तत् सम्बन्धी कागजात पेश गरेमा,

(ग) गुणस्तर युक्त कार्य नगरको ठहरेमा,

(घ) तोकिएको समयमा काम सम्पन्न नगरेमा ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम इजाजतपत्र खारेज गर्नु अघि सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मनासिब माफिकको मौका दिनु पर्नेछ ।

(३) दफा ५ को उपदफा (३) बमोजिमको म्याद भित्र नवीकरण नभएको इजाजतपत्र स्वतः खारेज हुनेछ ।

(४) उपदफा (१) वा (३) बमोजिम इजाजतपत्र खारेज भएकोमा त्यसको जानकारी सम्बन्धित फर्म वा कम्पनिलाई दिनु पर्नेछ ।

परिच्छद-३

निर्माण व्यवसायीको दायित्व

७. निर्माण व्यवसायीको दायित्व: (१) ठेक्का सम्झौतामा उल्लिखित शर्तहरूको अधीनमा रही सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्नु निर्माण व्यवसायीको दायित्व हुनेछ ।
- (२) निर्माण व्यवसायीले सम्पन्न गरेको प्रत्येक सार्वजनिक निर्माण कार्यको तोकिए बमोजिमको विवरण दफा ११ बमोजिमको समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
८. निर्माण व्यवसायीहरूबाट गराउन सकिने सार्वजनिक निर्माण कार्य: सार्वजनिक निर्माण कार्य गराउदा सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छद-४

निर्माण व्यवसाय विकास समिति र कार्यान्वयन समिति

९. निर्माण व्यवसाय विकास समिति: (१) निर्माण व्यवसायलाई सुदृढ र सुव्यवस्थित रूपमा संचालन गर्न आवश्यक नीति तयार गरी सम्बन्धित निकायहरूलाई निर्देशन दिन देहाय बमोजिमको निर्माण व्यवसाय विकास समिति गठन हुनेछ :-

(क) प्रमुख	- अध्यक्ष
(ख) उप प्रमुख	- सदस्य
(ग) प्रमुख प्रशासकिय अधिकत	- सदस्य
(घ) नगर स्थित निर्माण व्यवसायी संघको अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधि	- सदस्य
(ङ) नगर स्थित इन्जिनियर एशोसिएसनका प्रतिनिधि	- सदस्य
(च) पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	- सदस्य सचिव

(२) समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि समिति आफुले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१०. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) निर्माण व्यवसाय विकास समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ -

- (क) सार्वजनिक निर्माण कार्यमा गुणस्तर कायम राख्ने सम्बन्धमा आवश्यक नम्स तयार गर्ने,
- (ख) सार्वजनिक निर्माण कार्यमा प्रस्तावक र प्रस्ताव स्वीकृति कर्ताबीच हुने सम्झौतापत्र, करारका शर्तहरू तथा स्पेसिफिकेशन सम्बन्धी नमूना मस्यौदाको निर्माण तथा विकास गर्ने,

- (ग) सार्वजनिक निर्माण कार्य संग सम्बन्धित वातावरणीय पक्ष लगायतका अन्य विषयहरुमा आवश्यक कोडहरुको निर्माण तथा विकास गर्ने,
- (घ) निर्माण व्यवसाय सुदृढ र सक्षम तरिकाबाट सञ्चालन गर्न आवश्यक जनशक्ति उत्पादनका लागि प्रशिक्षण तथा तालिम संचालन गर्ने,
- (ङ) निर्माण व्यवसायसंग सम्बन्धित विषयमा आवश्यक अनुसन्धान तथा विकास गर्ने,
- (च) यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न आवश्यक अन्य कार्यहरु गर्ने ।

११. कार्यान्वयन समिति: (१) निर्माण व्यवसायको प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धमा नगरपालिकालाई आवश्यक सहयोग पुऱ्याउन देहाय बमोजिमको एक कार्यान्वयन समितिको गठन हुनेछ-

- (क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -अध्यक्ष
- (ख) नगर स्थित निर्माण व्यवसायी संघका प्रतिनिधि -सदस्य
- (ग) नगर स्थित इन्जिनियर एशोसिएसनका प्रतिनिधि -सदस्य
- (घ) बर्दघाट नगरपालिकाको कानूनी सल्लाहकार वा कानून अधिकृत -सदस्य
- (ङ) बर्दघाट नगर कार्यपालिकाको आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख -सदस्य
- (च) पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा प्रमुख वा निजले तोकेको वा इन्जिनियर -सदस्य सचिव

(२) समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि समिति आफैले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१२. कार्यान्वयन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) कार्यान्वयन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ-

- (क) निर्माण व्यवसायीलाई इजाजतपत्र प्रदान गर्न नगर कार्यपालिकाको कार्यालय समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ख) निर्माण व्यवसाय सम्बन्धमा समसामयिक अध्ययन, अनुसन्धान तथा आवश्यक सुभाव संकलन गरी नगर कार्यपालिकाको कार्यालय समक्ष पेश गर्ने,
- (ग) सार्वजनिक निर्माण कार्यको गुणस्तर सम्बन्धमा कुनै प्रश्न उठेमा सम्बन्धित प्राविधिकबाट भएको जाँचपासको सम्बन्धमा आवश्यक जाँचबुझ गर्ने गराउने,
- (घ) खण्ड (ग) बमोजिम जाँचबुझ गर्दा वा गराउदा तोकिएको गुणस्तर कायम नराखी प्राविधिकबाट जाँचपास भएको देखिएमा त्यसबाट हुन गएको हानी नोक्सानी असूल उपर गर्न र त्यस कार्यमा संलग्न व्यक्ति उपर प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गर्न सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्ने,
- (ङ) निर्माण व्यवसाय विकास समितिलाई आवश्यक सहयोग गर्ने,
- (च) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

परिच्छद-५

कोष तथा लेखा परीक्षण

१३. निर्माण व्यवसाय बिकास कोष: (१) सार्वजनिक निर्माण कार्यको गुणस्तर र निर्माण व्यवसायीहरूको कार्यक्षमतामा अभिवृद्धि गराउन निर्माण व्यवसायीहरूलाई आवश्यक सेवा तथा सहयोग उपलब्ध गराउन एक निर्माण व्यवसाय बिकास कोषको स्थापना गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा देहाय बमोजिमका रकम रहनेछन :-

- (क) नगरपालिकाबाट प्राप्त रकम,
- (ख) निर्माण व्यवसायीहरूबाट तोकिए बमोजिम प्राप्त दस्तुर,
- (ग) स्वदेशी वा विदेशी संघ संस्थाबाट प्राप्त रकम,
- (घ) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम ।

(३) कोषको खर्च निर्माण व्यवसाय बिकास समिति को निर्णय अनुसार हुनेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको कोषको संचालन तथा लेखा परीक्षण प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छद-६

विविध

१४. सहूलियतमा पैठारी गरिएका सामानहरूको विवरण खुलाउनु पर्ने: द्विपक्षीय वा बहुपक्षीय सम्झौता बमोजिम गरिने सार्वजनिक निर्माण कार्यको लागि प्रचलित कानून बमोजिम प्राप्त सुविधा अन्तर्गत निर्माण व्यवसायीले नेपाल भित्र पैठारी गरेको सवारी साधन, मेशिनरी औजार तथा यस्तै अन्य यन्त्र तथा उपकरणहरूको विवरण तोकिए बमोजिमका ढाँचामा समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

१५. विदेशी निर्माण व्यवसायीले सहूलियतमा पैठारी गरेका मेशिनरी औजार आदि अन्यत्र प्रयोग गर्न नहुने: दफा १४ बमोजिम विदेशी निर्माण व्यवसायीले आयात गरेको सवारी साधन, मेशिनरी औजार तथा यस्तै अन्य यन्त्र तथा उपकरणहरू जुन कार्यको लागि आयात गरिएको छ सोही कार्यको लागि मात्र प्रयोग गर्नु पर्नेछ । नगरपालिको स्वीकृति नलिई त्यस्ता सवारी साधन, मेशिनरी औजार, यन्त्र तथा उपकरणहरू अन्य कार्यका लागि प्रयोग गर्नु हुदैन ।

१६. विदेशी सरकार वा संस्था संग भएको सम्झौता बमोजिम हुने: यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि नगरपालिका र विदेशी सरकार वा विदेशी सरकारको स्वामित्व भएका संस्था वा अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरू बीच भएको अनुदान वा ऋण सहायता सम्बन्धी सम्झौता बमोजिम सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्दा सोही सम्झौतामा लेखिए बमोजिम हुनेछ ।

१७. **दण्ड सजाय:** निर्माण व्यवसायीले प्रचलित कानून बमोजिम प्राप्त सहूलियत तथा सुविधाहरुको दुरुपयोग गरेमा त्यस्तो निर्माण व्यवसायीलाई नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले त्यसरी दुरुपयोग भएको रकम असूली गरी सोही रकममा सतप्रतिशत सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।
१८. **उपसमिति गठन गर्नसक्ने:** (१) समितिले आफ्नो कार्य संचालनको लागि आवश्यकता अनुसार उपसमिति गठन गर्न सक्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन हुने उपसमितिको काम, कर्तव्य, अधिकार तथा कार्यविधि समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।
१९. **इजाजतपत्रको प्रतिलिपि दिने:** कुनै निर्माण व्यवसायीले इजाजतपत्र हराए वा नासिएको कारणबाट इजाजतपत्रको प्रतिलिपि पाउन निवेदन गरेमा समितिले तोकिए बमोजिमको दस्तुर लिइ इजाजतपत्रको प्रतिलिपि दिनु पर्नेछ ।
२०. **अधिकार प्रत्यायोजन:** यस ऐन बमोजिम नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई प्राप्त अधिकार मध्ये केही अधिकार नगरपालिका वा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले तोकिएको अधिकृतलाई तोकिएको अवधि सम्मको लागि प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
२१. **प्रचलित कानून बमोजिम हुने:** संघीय तथा प्रदेश कानून संग यस ऐनको कुनै दफा वाभिन्न गएमा वाभिएको हदसम्म स्वतः निष्कृत हुने छ । यस ऐनमा लेखिए जति यसै ऐनबमोजिम र अरुमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
२२. **नियम बनाउने अधिकार:** यस ऐनको उद्देश्य पूर्तिको लागि नगर कार्यपालिकाले आवश्यक नियम, निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्ड बनाउन सक्नेछ ।
२३. **बचाउ:** यो ऐन प्रारम्भ हुनु अघि प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएका निर्माण व्यवसायी, फर्म तथा कम्पनीहरुलाई दिइएको इजाजतपत्रहरु यसै ऐन बमोजिम दिइएको मानिनेछ ।

प्रमाणिकरण मिति: २०७४/१२/२९ गते

आज्ञाले
चिरञ्जीवी गिरी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत